

16/11/2016

Reintroduint la marmota alpina als Pirineus

Malgrat la manca de planificació i de seguiment, la reintroducció de la marmota alpina als Pirineus ha estat un èxit. Tot i així, les poblacions reintroduïdes a Andorra, la Cerdanya i el Ripollès tenen molt poca diversitat genètica, un aspecte crucial per adaptar-se al nou ambient. Només el temps dirà si aquest aspecte les perjudica al adaptar-se a les noves condicions que genera el canvi climàtic.

Exemplar adult de marmota alpina (*Marmota marmota*). Imatge de Carole et Denis Favre-Bonvin.

La conservació de les espècies és un gran deure que tenim a les nostres mans. Accions concretes com les reintroduccions, que es basen en l'alliberament deliberat d'individus d'una espècie amb la finalitat de restablir-la en una àrea en la qual es va extingir, són una bona manera de contribuir-hi. Malauradament, més d'un terç de les reintroduccions (que costen molts diners!) fracassen degut a la manca d'estudis previs, a un inadequat seguiment posterior o bé a una baixa diversitat genètica. Que les poblacions siguin diverses genèticament és important en general, però ho és encara més quan les poblacions són petites, com és habitual en les poblacions reintroduïdes. El problema rau en el fet que la manca de diversitat genètica redueix la capacitat d'adaptar-se al nou ambient.

Una reintroducció poc planificada: el cas de la marmota alpina (*Marmota marmota*)

La marmota alpina va extingir-se als Pirineus fa més de 15.000 anys. Entre 1948 i 1988 es va reintroduir a diverses zones del Pirineu francès uns 400 exemplars de marmota procedents dels Alps francesos (no se sap amb exactitud ni quants ni d'on es van agafar!). La marmota ràpidament es va establir i va colonitzar gairebé tota la cara sud del Pirineu.

Gràcies a uns quants pèls per extreure l'ADN i a la col·laboració entre el LBBE (Laboratoire d Biométrie et Biologie Evolutive, Lyon, França) i el CREAF (Centre de Recerca Ecològica Aplicacions Forestals, UAB), hem pogut descobrir que les tres poblacions pirinenques estudiades (Andorra, la Cerdanya i el Ripollès) tenen una baixa diversitat genètica, que provenen només d dues poblacions alpines i que no hi ha hagut intercanvi genètic entre elles. Més concretament, le marmotes d'Andorra i la Cerdanya provenen de Mercantour, al sud dels Alps; mentre que les de Ripollès provenen del nord, de la regió de Vanoise. Com que les poblacions del Pirineu no ha intercanviat material genètic, cada població del Pirineu encara s'assembla molt a la població d'origen dels Alps, i per això hem pogut identificar el seu origen amb molta precisió.

Malgrat la manca tan de planificació com de seguiment i la baixa diversitat genètica de le poblacions estudiades, la reintroducció de la marmota alpina ha sigut tot un èxit. De tote maneres, cal considerar-la com a cas excepcional. En aquest sentit cal subratllar la importància de triar un nombre suficient d'individus a reintroduir així com que aquests individus sigui genèticament diversos per tal d'augmentar el nombre de reintroduccions reeixides. Actualment l ha pocs casos de reintroduccions que hagin utilitzat la diversitat genètica com a factor de tria del individus a reintroduir. Però encara queda un últim interrogant per a les marmotes del Pirineu: seran capaces d'adaptar-se al nou ambient que genera el canvi climàtic amb aquesta baixa diversitat genètica?

Reserva Natural de la Grande Sassi re (Alps francesos), on s'ha dut a terme una part de la investigació. Imatge de Carole et Denis Favre-Bonvin.

Mariona Ferrandiz Rovira

Investigadora postdoctoral

Centre de Recerca Ecol gica i Aplicacions Forestals (CREAF)

mariona.ferrandiz@uab.cat

935812934

Referències

[View low-bandwidth version](#)